

REALNI SEKTOR

01

1.1. Bruto domaći proizvod

Tokom prvog kvartala 2025. godine nastavljeno je usporavanje rasta domaće ekonomije koje je obilježilo prethodnu godinu, nakon snažnog rasta zabilježenog u 2023. godini (6,5%). Ekonomski rast od 3,2%, ostvaren prethodne godine bio je uglavnom vođen rastom investicija u osnovna sredstva i povećanjem domaće potrošnje, podstaknute rastom broja zaposlenih i zarada, minimalnih penzija i kredita. Slično tome, realni rast BDP-a Crne Gore u prvom kvartalu ove godine, koji je iznosio 2,8%, rezultat je, uglavnom, povećanja potrošnje domaćinstava i države, premda je zabilježen i rast bruto investicija u osnovna sredstva, što se odrazilo na rast uvoza roba i usluga. Istovremeno, komponenta izvoza roba i usluga zabilježila je realni pad, čemu su doprinijeli smanjenje izvoza obojenih metala, transportnih sredstava i opreme i pića, smanjenje prihoda od usluga, a umanjene su i zalihe.

Osnovni kratkoročni statistički pokazatelji ukazuju na pozitivne rezultate u sektoru trgovine i u proizvodnji šumskih sortimenata, kao i rast pojedinih indikatora građevinarstva. Istovremeno, zabilježeno je smanjene prometa putnika i robe u svim vidovima saobraćaja i pad ukupne industrijske proizvodnje, koji je posljedica smanjenja u sektoru snabdijevanja električnom energijom, gasom i parom. Ipak, u posmatranom periodu nastavljen je pozitivan trend indikatora na tržištu rada, sa rastom broja zaposlenih i zarada, kao i smanjenjem broja nezaposlenih.

Prema prognozama objavljenim u aprilu i maju 2025. godine, većina međunarodnih institucija očekivala je da će rast BDP-a u Crnoj Gori, u 2025. godini, biti u rasponu od 2,6% do 3,2%¹ (tabela 1.1). Prema posljednjem izvještaju Evropske Komisije iz maja 2025. godine, očekuje se da će rast crnogorske privrede u 2025. godini ostati na nivou prošlogodišnjeg, dok EBRD u izvještaju iz maja 2025. godine, predviđa niži rast BDP-a u odnosu na prethodnu godinu. U oba izvještaja, kao osnovni izvor rasta apostrofira se domaća potrošnja, dok se od rasta izvoza usluga očekuje manji doprinos. Takođe, relativno umjeren doprinos očekuje se i od izvoza roba, zbog privremenog zaustavljanja Termoelektrane Pljevlja (kao dio završne faze ekološke rekonstrukcije). Istovremeno, ovo će uticati na značajan rast uvoza električne energije. Prema projekcijama Centralne banke, iz avgusta, stopa rasta BDP-a u 2025. godini bi trebala da iznosi 2,7%, predvođena rastom domaće potrošnje i investicija.

Tabela 1.1

Projekcije međunarodnih finansijskih institucija o kretanju BDP-a Crne Gore u 2025. godini, u %	
Institucija	Procijenjena stopa rasta za 2025. godinu
Bečki institut	3,2
MMF	3,2
Evropska komisija	3,0
Svjetska banka	3,0
EBRD	2,6

Izvor: sajтови pojedinih institucija

¹ MMF - *World Economic Outlook*, april 2025. godine

EK - *European commission, European Economic Forecast spring 2025 forecast*, maj 2025. godine

Svjetska banka - *Western Balkans Regular Economic Report, No. 27 - Spring 2025*, april 2025

EBRD - *Regional economic prospects*, maj 2025. godine

Bečki institut za međunarodne studije: <https://wiiw.ac.at/montenegro-overview-ce-36.html>

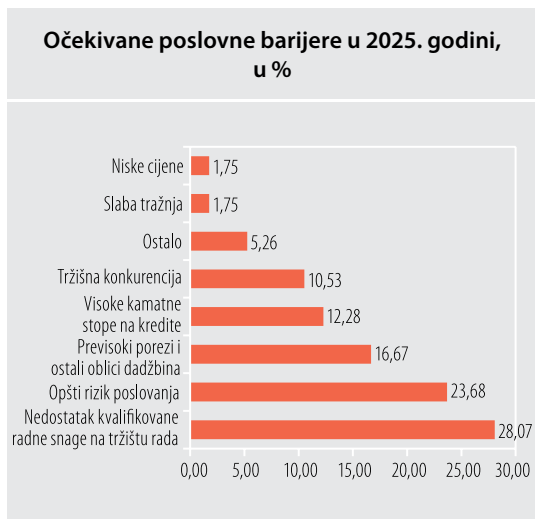
Boks 1.1 – EU Plan rasta za Zapadni Balkan kao podrška ekonomskoj konvergenciji Crne Gore prema prosjeku Evropske unije

Rastu ekonomije u srednjem roku i bržoj konvergenciji ka razvojnog prosjeku EU država članica moglo bi doprinijeti korišćenje značajnih sredstava, raspoloživih u okviru nove inicijativa Evropske unije – EU Plan rasta za Zapadni Balkan. Tokom maja tekuće godine Crna Gora je dobila 26,8 miliona eura predfinansiranja iz Reformske agende, što predstavlja 7% ukupne finansijske podrške koja je predviđena za Crnu Goru u okviru EU Plana rasta. Od ukupnog iznosa predfinansiranja, 14,3 miliona eura biće usmjereno ka infrastrukturnim projektima u oblasti energetike kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir, dok će ostatak biti uplaćen kroz direktnu budžetsku podršku za sprovođenje prioriteta iz Reformske agende do kraja 2027. godine.

Naime, Vlada Crne Gore je u septembru 2024. godine usvojila Reformsku agendu Crne Gore 2024–2027 za Instrument EU za reforme i rast, kao ključni dokument koji ima za cilj ubrzanje ekonomske konvergencije Crne Gore prema prosjeku Evropske unije i sprovođenje neophodnih reformi kako bi se ubrzala integracija u EU². Sadržane su 32 indikativne reformske mjere u okviru četiri prioriteta sektora koja su od značaja za postizanje stabilnog ekonomskog rasta, unapređenje poslovnog okruženja, obezbjeđenje vladavine prava i poboljšanje kvaliteta života građana: Poslovno okruženje i razvoj privatnog sektora; Digitalna i energetska/zelena tranzicija; Razvoj ljudskog kapitala i Vladavina prava i temeljna prava. Dodatno, definisane su aktivnosti za sprovođenje reformi, kao i indikatori uspjeha, koji će biti osnov za praćenje napretka u sprovođenju reformskih mjera i procjenu EU o ispunjenosti uslova za dodjelu sredstava.

Prema preliminarnim podacima iz juna 2025. godine bruto domaći proizvod po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2024. godini iznosio je 54% prosjeka EU. Od zemalja iz regiona, Hrvatska ima najveći BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći koji iznosi 77% prosjeka EU-27, dok se Crna Gora nalazi na drugom mjestu ispred Srbije (51% EU prosjeka), Sjeverne Makedonije (42%), Albanije (37%) i Bosne i Hercegovine (35%).

Grafikon 1.1

Izvor: Anketa CBCG

U odgovorima na anketu Centralne banke iz maja 2025. godine, u vezi očekivanja privrednika o obimu aktivnosti (proizvodnje i pružanja usluga) u 2025. godini, najveći dio anketiranih (59,65%) izjavio je da očekuje povećanje obima svojih poslovnih aktivnosti, nepromijenjen obim aktivnosti u odnosu na 2024. godinu očekivalo je 40,35%, dok niko od anketiranih ne očekuje njihovo smanjenje.

Privrednici glavne poslovne barijere u narednom periodu vide u nedostatku kvalifikovane radne snage na tržištu rada, opštim rizicima poslovanja i previsokim porezima i ostalim oblicima dažbina (grafikon 1.1).

² Izvor: 50. Sjednica Vlade Crne Gore, 26. septembar 2024. godine.

1.2. Djelatnosti

1.2.1. Industrijska proizvodnja

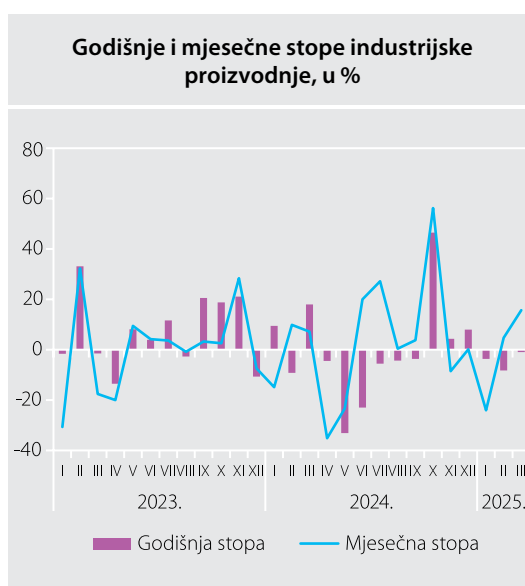
U prvom kvartalu 2025. godine ukupna industrijska proizvodnja, prema podacima MONSTAT-a, smanjena je za 4,2% u odnosu na uporedni period prethodne godine. Sektor *snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom* dao je negativan doprinos ukupnoj industrijskoj proizvodnji, s obzirom da je u njemu zabilježen godišnji pad proizvodnje od 13,4%. Nasuprot tome, ostvaren je rast u sektorima vađenje ruda i kamena od 11,2% i prerađivačke industrije od 1,9%. Posmatrajući mjesečne podatke o kretanju industrijske proizvodnje (grafikon 1.2), pad je zabilježen u januaru (24,1%), dok je rast ostvaren u februaru (4,7%) i martu (15,6%).

U prvom kvartalu ove godine evidentiran je godišnji pad u sektoru *snabdijevanja električnom energijom, gasom i parom* od 13,4%, što predstavlja nastavak trenda od drugog kvartala prethodne godine u kojoj je zabilježen pad usljed slabije proizvodnje električne energije iz dotoka i visoke baze iz 2023. godine (kada je zabilježena rekordna vrijednost izvoza električne energije). Zbog planirane ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja (započeta 1. aprila), *Odlukom o energetsom bilansu Crne Gore za 2025. godinu* promijenjena je planirana struktura izvora proizvodnje električne energije (ukupno 2.900 GWh) i to: 2.312 GWh ili 80% iz obnovljivih izvora energije, koje čine hidroelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane, i 588 GWh, odnosno 20% iz termoelektrane (prethodne godine 61,2% : 38,8%). Odlukom je planiran deficit električne energije (razlika između proizvodnje i potrošnje) u iznosu od 343 GWh.

U cilju povećanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i jačanje energetske nezavisnosti zemlje, Elektroprivreda Crne Gore (EPCG) trenutno sprovodi 23 energetska projekta koji su u različitim fazama realizacije. Neki od najznačajnijih su: vjetropark Gvozd, vjetropark Brajići, solarne elektrane na hidroenergetskim objektima (Brana Vrtac i Brana Krupac), solarnu elektranu Željezara Nikšić, kompleks solarnih elektrana Kapino Polje, malu hidroelektranu Otilovići, solarnu elektranu Krupac i baterijske sisteme za skladištenje energije (BESS) i dr. (detaljnije o projektima na linku u fusnoti)³.

U sektoru *prerađivačke industrije* zabilježen je godišnji rast proizvodnje od 1,9%. Pri tome, rast je evidentiran u devet oblasti koje čine 30,3% ukupne industrijske proizvodnje (tabela 1.2). Najveći rast od preko 200% zabilježen je u oblasti *proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja*, koja ima manji udio od 2,0% u ukupnoj industriji. Najveći doprinos je dao rast od 42,9% u *proizvodnji osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata*, koja je prepoznata kao jedan od potencijala industrijskog razvoja

Grafikon 1.2

Izvor: MONSTAT

³ <https://www.epcg.com/media-centar/saopštenja-za-javnost/drugi-o-nama-epcg-u-velikom-investicionom-ciklusu-u-toku-23>

u dokumentu Industrijska politika Crne Gore 2024-2028⁴ koji je Vlada Crne Gore usvojila u avgustu 2024. godine. Najmanji rast zabilježen je u oblasti proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala od 19,8%. Istovremeno, u pet oblasti prerađivačke industrije, koje čine 23,8% ukupne industrijske proizvodnje, zabilježen je pad proizvodnje. Najveći pad od 71,7% zabilježen je u oblasti *proizvodnja osnovnih metala* (nastavak negativnog trenda iz prethodne dvije godine, nakon što su u maju 2023. godine ugašene preostale ćelije u pogonu elektrolize Kombinanta aluminijuma iz Podgorice, čime je nakon 52 godine prestala proizvodnja primarnog aluminijuma u Crnoj Gori). Najmanji pad zabilježen je u oblasti *proizvodnja pića* od 3,7%.

Tabela 1.2

Godišnje promjene performansi prerađivačke industrije u 2024. i Q1 2025. godine i učešće segmenata prerađivačke u ukupnoj industriji u 2024. godini			
Oblast industrije/ Period	Indeksi		Učešće u ukupnoj industriji u 2024. godini (u %)
	QI-QIV 2024. QI-QIV 2023.	QI 2025. QI 2024.	
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	111,9	101,9	54,2
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	117,3	95,1	11,3
Proizvodnja pića	97,5	96,3	2,7
Proizvodnja odjevnih predmeta	133,9	166,7	0,1
Proizvodi od drveta, plute i sl.	128,2	124,5	4,4
Proizvodnja papira i proizvoda od papira	89,2	138,2	0,8
Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	64,9	36,5	0,2
Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	188,9	161,0	0,2
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata	128,6	142,9	12,8
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	84,8	142,2	1,1
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	107,6	119,8	8,7
Proizvodnja osnovnih metala	68,4	28,3	5,3
Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja	300,0*	300,0*	2,0
Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute	127,7	76,9	4,3
Proizvodnja namještaja	72,6	212,2	0,2
Popravka i montaža mašina i opreme	-	100,0	0,1

* Obračunati indeks je veći od 300,0

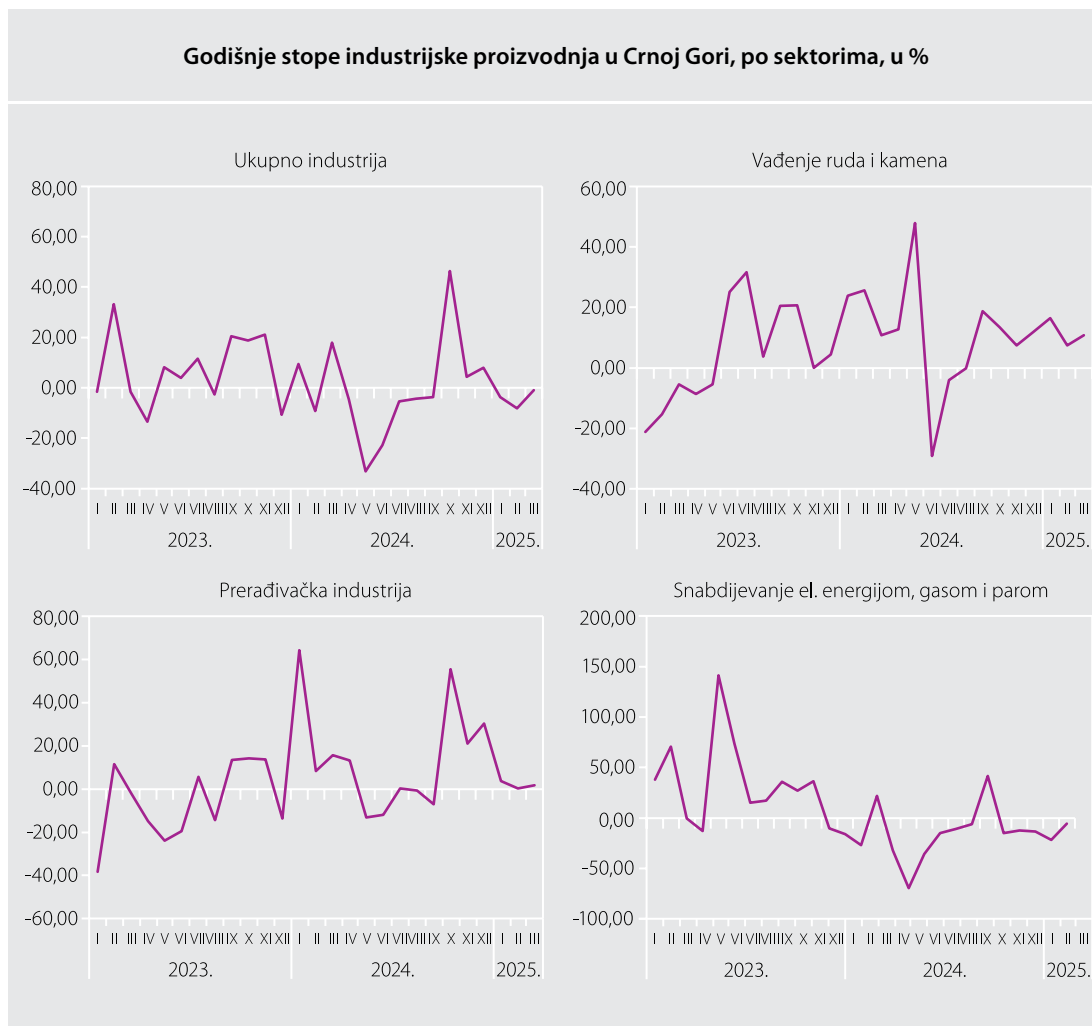
Izvor: MONSTAT

Godišnjem rastu ukupnog sektora *vađenja ruda i kamena* u prvom kvartalu 2025. godine od 11,2% najviše je doprinijelo povećanje rezultata u oblasti *vađenje ruda metala* od 18,2%, što je nastavak pozitivnog trenda iz prethodne godine (nakon što je sredinom 2023. godine obnovljena eksploatacija rude boksita iz jame Biočki stan). Rast je ostvaren i u ostale dvije oblasti, *ostalo rudarstvo*⁵, rast od 7,2% i oblasti *vađenje uglja*, rast od 3,9%.

⁴ Vlada Crne Gore usvojila 01. avgusta 2024. godine.

⁵ Ova djelatnost prema klasifikaciji djelatnosti obuhvata vađenje ruda i kamena u rudnicima, šljunkarama, kamenolomima, solanama itd.

Grafikon 1.3

Izvor: MONSTAT

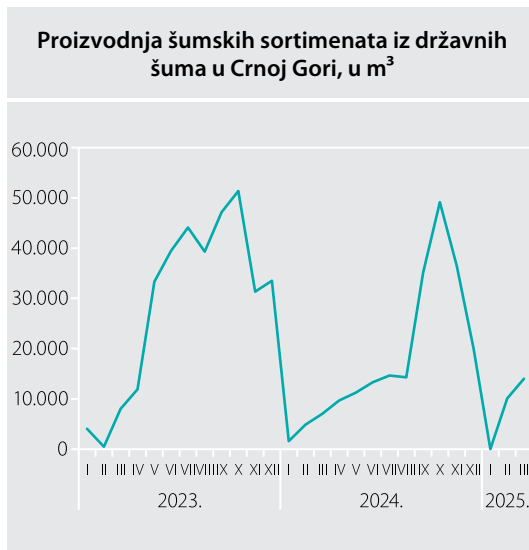
1.2.2. Šumarstvo

Prema podacima MONSTAT-a, u prvom kvartalu tekuće godine proizvedeno je ukupno 24.155 m³ šumskih sortimenata iz državnih šuma⁶, što je za 103,0%⁷ više nego u uporednom periodu prethodne godine (grafikon 1.4). U strukturi proizvedenih sortimenata četinari su činili 88,71%, od čega se najveći dio odnosio na proizvodnju trupaca, 78,79%. Proizvodnja lišćara imala je učešće od 11,29% u ukupnoj proizvodnji, od čega se takođe najveći dio odnosio na proizvodnju trupaca (57,62%).

⁶ Ukupnu proizvodnju šumskih sortimenata (iz državnih i privatnih šuma) MONSTAT objavljuje na godišnjem nivou, krajem 2026. za 2025. godinu.

⁷ Iskazano ponderisanim indeksom.

Grafikon 1.4

Izvor: MONSTAT

Očekuje se da će primjena Zakona o izmjenama i dopunama zakona o šumama, donešenog u julu prethodne godine, donijeti unapređenje sistema upravljanja šumama, postizanje održivosti gazdovanja šumama i razvoj drvne industrije. Naime, ovim zakonom ukida se koncesioni model korišćenja šuma, usklađuje oblast gazdovanja šumama sa Strategijom održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine, kao i sa ciljevima Strategije EU za evropske šume do 2030. godine. Takođe, stvara se osnova za realizaciju planirane Strategije razvoja šumarstva u Crnoj Gori 2025-2030. Dalja valorizacija drvne sirovine, povećanje finalizacije proizvoda i jačanje izvoza proizvoda sa većom dodatnom vrijednošću biće definisana kroz *Program razvoja prerade drveta i proizvodnje namještaja u Crnoj Gori za period 2025-2028* vrijedan oko 15,1 milion eura, čija izrada je u toku.

1.2.3. Građevinarstvo

U sektoru građevinarstva zabilježen je blagi godišnji rast indikatora izvršenih građevinskih radova i efektivnih časova rada, dok je vrijednost novih ugovora i izdatih građevinskih dozvola značajno smanjena u prvom kvartalu 2025. godine. Prema podacima MONSTAT-a, u prvom kvartalu ove godine, u odnosu na uporedni period prethodne godine, *vrijednost izvršenih građevinskih radova* povećana je za 1,47% (iznosila je 156,82 miliona eura), dok je *građevinska aktivnost mjerena efektivnim časovima rada ostvarenim na gradilištima* povećana za 0,67% (iznosila je 4,39 miliona eura) (grafikon 1.5).

Međutim, u posmatranom periodu *vrijednost novih ugovora na zgradama* smanjena je za 67,96% i iznosila je 13,22 miliona eura, što predstavlja najmanji iznos u poslednjih deset godina. Izdato je i samo 30 građevinskih dozvola i prijava radova, kojima se planira gradnja 117 stanova, ukupne površine 7.183 m² (u istom kvartalu prethodne godine 99 dozvola, planirano 398 stanova ukupne površine 28.765 m²). *Vrijednosti novih ugovora na ostalim građevinama* smanjena je za 66,54% i iznosila je 22,20 miliona eura. Ipak, u narednom periodu može se očekivati rast ovog sektora, s obzirom da je Vlada Crne Gore, u Zakonu o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, opredijelila značajana sredstava za infrastrukturne projekte u ovoj godini. Takođe, očekuje se da značajna sredstva za finansiranje kapitalnih projekata u ekonomiji budu iskorišćena i iz opredijeljenog fonda u okviru Plana rasta za Zapadni Balkan⁸.

Krajem februara usvojeni su zakoni kojima se regulišu aktivnosti u ovoj oblasti i to Zakon o uređenju prostora⁹ i Zakon o izgradnji objekata¹⁰, dok je tokom narednog kvartala, u junu, usvojen jedan od

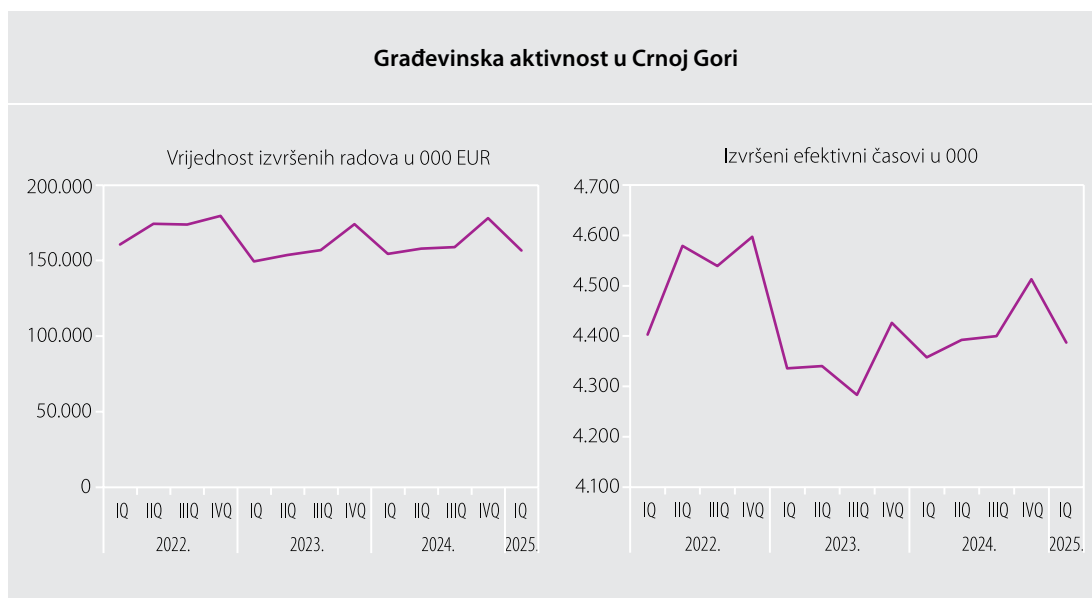
⁸ Plan rasta za Zapadni Balkan je finansijski paket Evropske unije vredan šest milijardi eura, koji ima za cilj da se u narednih deset godina udvostruči ekonomski rast u tim državama. Plan se odnosi na period 2024-2027. godina. Dvije milijarde eura biće obezbjeđene kroz grantove odnosno bespovratnu pomoć, a četiri milijarde eura u obliku zajmova sa povoljnim kamatnim stopama. Detaljnije na https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/4aca21bb-46f2-4751-ab78-3e02f4a02033_en?filename=NewGrowthPlan-WB_MNG.pdf&prefLang=fr

⁹ "Službeni list Crne Gore", broj 019/25 od 04. marta 2025. godine.

¹⁰ Isto

najznačajnijih dokumenata - Prostorni plan Crne Gore do 2040. godine, koji sadrži jasne smjernice za buduće investitore, pri čemu su odluke o konkretnim građevinskim projektima ostale u nadležnosti lokalnih samouprava.

Grafikon 1.5

Izvor: MONSTAT

1.2.4. Saobraćaj

Pokazatelji u oblasti saobraćaja ukazuju na godišnji pad aktivnosti u većini njegovih segmenata u prvom kvartalu 2025. godine, dok je u odnosu na pretkriznu 2019. godinu ostvaren značajan rast kod prometa putnika na aerodromima i kod prevoza robe u drumskom, željezničkom i pomorskom saobraćaju.

U drumskom saobraćaju, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, u posmatranom periodu prevezeno je 1,91%¹¹ manje putnika nego u istom periodu prethodne godine (grafikon 1.6), dok je prevoz robe bio manji za 2,25%¹².

Vlada Crne Gore je u martu donijela Program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite magistralnih i regionalnih puteva u Crnoj Gori za 2025. godinu¹³, kojim je predviđeno ulaganje od 72,78 miliona eura u državnu putnu infrastrukturu. Planirana je izgradnja i rekonstrukcija oko 323 kilometra magistralnih i regionalnih puteva, što čini 16% ukupne dužine ovih saobraćajnica. Program obuhvata: rekonstrukciju magistralnih i regionalnih puteva, rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži i sanaciju mostova, klizišta i kosina.

¹¹ Izraženo preko broja prevezenih putnika, a preko putničkih kmpad prevoza putnika od 0,73%.

¹² Izraženo preko prevezene robe u hiljadama tona, a preko tonskih km rast prevoza robe od 75,71%.

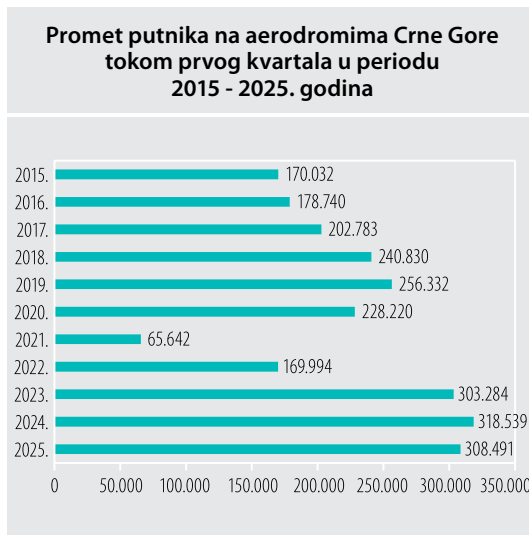
¹³ Izvor: 74. Sjednica Vlade Crne Gore, 27. mart 2025. godine.

Grafikon 1.6

Izvor: MONSTAT

Grafikon 1.7

Izvor: MONSTAT

U željezničkom saobraćaju prevoz putnika u posmatranom periodu bio je manji 13,21%, a prevoz robe za 4,94%.

U oblasti avio saobraćaja u prvom kvartalu prevezeno je ukupno 308.491 putnika što je za 3,15% manje nego u istom periodu prethodne godine (kada je ostvaren najveći broj putnika u uporednom desetogodišnjem periodu). Ipak, broj prevezenih putnika bio je značajno veći u odnosu na rekordnu 2019. godinu (grafikon 1.7), zahvaljujući rastu na aerodromu Tivat, od 5,49%, dok je na aerodromu Podgorica zabilježen pad od 4,78%. Najveći promet putnika realizovan je iz Srbije, Turske, Njemačke, Austrije i Velike Britanije. Tokom ljetnje sezone najavljena je nova linija Tivat-Barselona, i dodatnih pet sa aerodroma u Podgorici (linije za Prag, Brno, Baku, Kairo, Madrid), dok postojeće kompanije najavljuju povećanje broja letova tokom ljetnje sezone.

Što se tiče prometa robe na aerodromima, u prva tri mjeseca tekuće godine u odnosu na isti period prethodne evidentiran je pad za 11,85%, u iznosu od 119 tona.

Ukupni promet robe u lukama iznosio je 553.108 tona i bio je manji za 0,24% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Od ovog iznosa, na izvoz se odnosilo 62,29%, a na uvoz 37,71%. Prema podacima MONSTAT-a izvoz robe iz crnogorskih luka, izraženo u tonama, smanjen je u ovom periodu za 8,97%, i to najviše zbog pada izvoza u Kinu, Tursku, Sloveniju i Hrvatsku. Uvoz robe u crnogorskim lukama u tonama povećan je za 18,53%, najviše zbog većeg uvoza iz Italije i Malte.

1.3. Cijene

Trend usporavanja inflacije, kako na globalnom nivou, tako i u Crnoj Gori, nastavljen je i tokom 2025. godine. Iako su cijene primarnih proizvoda na globalnom nivou smanjene, cijene usluga u mnogim ekonomijama, uključujući SAD i Eurozonu, i dalje su ostale iznad nivoa iz perioda prije pandemije COVID-19. U januaru, u odnosu na stope evidentirane na kraju prethodne godine, u EU i Eurozoni, kao i u pojedinim državama regiona, zabilježen je veći rast godišnje stope inflacije, dok je u sljedeća dva mjeseca došlo do usporavanja rasta. Takav trend zabilježen je i u Crnoj Gori, pri čemu su potrošačke cijene rasle po nižim stopama nego u istom periodu prethodne godine.

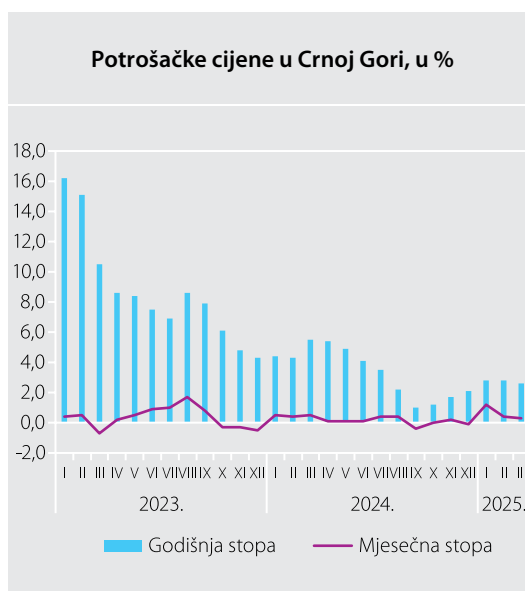
Prema podacima Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (FAO), indeks cijena hrane na međunarodnim tržištima u martu povećan je za 6,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine¹⁴. Istovremeno, zabrinutost oko usporavanja rasta globalne ekonomije i tražnje za energentima, zbog promjena trgovinske politike SAD-a, uticala je na pad cijena nafte (koje su na međunarodnom tržištu, prema podacima OPEC-a, smanjene za 9,09% godišnje). Prema prognozama MMF-a¹⁵ iz jula 2025. godine globalna prosječna inflacija će u ovoj godini iznositi 4,2% (pad sa 5,9% u 2024. godini), dok će prema septembarskim prognozama ECB-a¹⁶ godišnja prosječna stopa inflacije u eurozoni iznositi 2,1% (pad sa 2,4% u 2024. godini), a tokom 2026. dodatno opadati (1,7%).

Rizike za ostvarenje ovih prognoza predstavljaju geopolitičke neizvjesnosti, volatilnost cijena sirovina, kao i promjene u trgovinskim politikama i nepredvidivost primjene novih carinskih stopa SAD-a i kontra-carina drugih zemalja koje su već usvojene ili su u planu.

Potrošačke cijene, kao zvanična mjera inflacije u Crnoj Gori, prema podacima MONSTAT-a, u periodu januar-mart 2025. godine bile su u prosjeku više za 2,7% u poređenju s istim periodom prethodne godine, u kojem je tromjesečni prosjek potrošačkih cijena bilježio godišnji rast od 4,7% (to znači da je prosječna godišnja inflacija u prva tri mjeseca ove godine, u odnosu na prva tri mjeseca prethodne godine usporila za 2 procentna poena). U martu ove godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, potrošačke cijene bile su u prosjeku više za 2,6% (grafikon 1.8), dok su potrošačke cijene u odnosu na decembar 2024. godine u prosjeku zabilježile rast od 1,9%.

Rast potrošačkih cijena u martu 2025. godine u odnosu na decembar prethodne godine zabilježen je kod devet od ukupno dvanaest kategorija u okviru potrošačke korpe, koje čine njenih 86,42% (tabela 1.3). U okviru ovih devet kategorija, s obzirom na njihov udio u formiranju potrošačkih cijena, na ukupni rast cijena od 1,9% najviše su uticale četiri kategorije, čiji zajednički doprinos je iznosio 1,90 pp, i to kategorije: *hrana i bezalkoholna pića* (doprinos od 0,87 pp), *stanovanje*, *voda*, *struja*, *gas i druga goriva* (doprinos od 0,49 pp), *zdravlje* (doprinos od 0,31 pp), te *alkoholna pića i duvan* (doprinos od 0,23 pp). Rast cijena preostalih pet kategorija doprinio je ukupnom rastu cijena u ovom periodu sa svega 0,36 pp.

Grafikon 1.8

Izvor: MONSTAT

¹⁴ <https://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en>

¹⁵ IMF: *World Economic Outlook: Update: Global Economy: Tenuous Resilience amid Persistent Uncertainty*, jul 2025. godine

¹⁶ Izvor: ECB - *Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area*, septembar 2025. godine

Tabela 1.3

Stopa rasta i doprinos pojedinih kategorija u ukupnoj inflaciji ¹⁷ u Crnoj Gori				
	Ponderi	III 25. / XII 24.	Stopa	Doprinos
UKUPNO	1.000,0	101,9	1,9	1,9
Hrana i bezalkoholna pića	348,6	102,5	2,5	0,9
Alkoholna pića i duvan	38,8	106,0	6,0	0,2
Odjeća i obuća	74,2	95,7	-4,3	-0,3
Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	144,7	103,4	3,4	0,5
Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	45,2	101,2	1,2	0,1
Zdravlje	38,8	107,9	7,9	0,3
Prevoz	109,4	101,1	1,1	0,1
Komunikacije	44,1	99,9	-0,1	0,0
Rekreacija i kultura	31,0	103,2	3,2	0,1
Obrazovanje	17,6	100,0	0,0	0,0
Restorani i hoteli	56,3	100,6	0,6	0,0
Ostala dobra i usluge	51,4	101,0	1,0	0,1

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

Povećanje cijena u kategoriji hrana i bezalkoholna pića od 2,5%, koje je dalo najveći doprinos rastu cijena (0,87 pp) bilo je, shodno uticaju pojedinih vrsta proizvoda na formiranje cijena u ovoj kategoriji, u najvećoj mjeri, rezultat povećanja cijena mesa od 1,0%, mlijeka, sira i jaja 2,2%, povrća od 3,5%, ulja i masti 3,7%, voća od 10,7% i bezalkoholnih pića 5,7%.

Drugi po visini i značaju doprinos (0,49 pp) rastu cijena u posmatranom periodu dalo je povećanje cijena u kategoriji stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva od 3,4%. Shodno uticaju pojedinih vrsta proizvoda na formiranje cijena u ovoj kategoriji, one su bile rezultat prevashodno povećanja cijena stvarnih renti za stanovanje od 10,9% (usljed značajnog povećanja tražnje za stanovima u Crnoj Gori), kao i grupe snabdijevanje vodom od 24,1% (zbog rasta cijene vode u pojedinim opštinama, poput Podgorice i Bara od januar ove godine).

Treći po visini doprinos rastu ukupne inflacije od 0,31 pp dao je rast cijena u kategoriji zdravlje od 7,9%, najviše kao rezultat rasta cijena farmaceutskih proizvoda od 7,2%. Krajem maja Skupština Crne Gore usvojila je Zakon o dopuni Zakona o lijekovima¹⁸ koji omogućava ograničavanje cijena oko 900 lijekova koje ne pripadaju listi obaveznog zdravstvenog osiguranja, kojim će se građanima djelimično smanjiti visoki troškovi liječenja.

Rast cijena u kategoriji alkoholna pića i duvan dao je sljedeći po redu najveći doprinos rastu cijena u martu u odnosu na decembar prethodne godine (0,23 pp) i iznosio je 6,0%, najviše po osnovu rasta duvana od 6,1%. U posmatranom periodu zabilježen je rast cijena i u kategorijama: rekreacija i kultura 3,2%, namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana 1,2%, prevoz 1,1%, ostala dobra i usluge 1,0% i restorani i hoteli 0,6%. Pad cijena zabilježen je u kategorijama odjeća i obuća od 4,3%

¹⁷ Napominjemo da se i pored indeksnih promjena, doprinosi učešća pojedinih kategorija zbog ponderacione strukture, evidentira tek na drugoj, odnosno trećoj decimali.

¹⁸ „Službeni list Crne Gore“, broj 35/2025 od 2. aprila 2025. godine

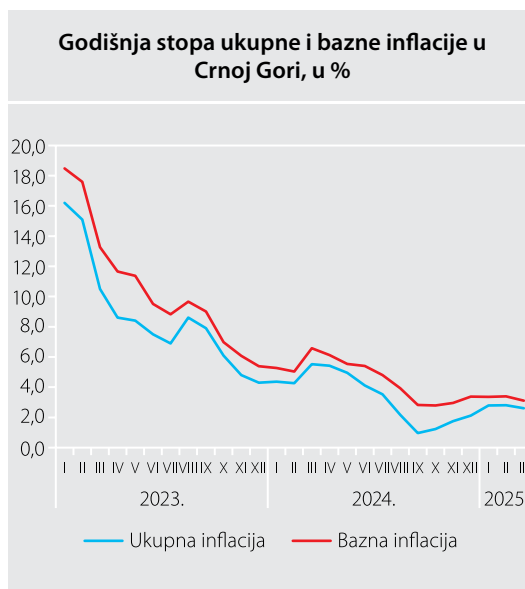
i komunikacije 0,1%, dok u kategoriji obrazovanje nije bilo promjena cijena u martu tekuće u odnosu na decembar 2024. godine.

U cilju usporavanja rasta cijena u određenim kategorijama proizvoda i zaštite ranjivih grupa potrošača, sa nižim primanjima, krajem januara Vlada Crne Gore je usvojila *Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi i listi proizvoda*¹⁹. Odluka podrazumijeva ograničavanje trgovačke marže za 73 vrste proizvoda (više stotina artikala, kada se imaju u vidu različite gramaže i proizvođači) i njom se produžava trajanje akcije „Limitirane cijene“ do 30. aprila 2025. godine.

Bazna inflacija (koja, za razliku od ukupne isključuje sezonske prehrambene proizvode, administrativno regulisane proizvode, naftu i naftne derivate i sl.)²⁰ u martu 2025. godine zabilježila je rast od 3,1% u odnosu na mart prethodne godine (tzv. godišnji rast). Istovremeno, bazna inflacija je u martu 2025. godine bila viša za 0,5 pp od godišnjeg rasta ukupne inflacije u tom mjesecu, koji je iznosio 2,6%, a ovaj trend razlike bio je prisutan i tokom prva dva mjeseca ove godine (grafikon 1.9). Razlog za to je promjena cijena određenih proizvoda koji se uključuju u obračun ukupne, ali se ne uključuju u obračun bazne inflacije (npr. cijene pojedinih poljoprivrednih proizvoda, električne energije, duvana, goriva i maziva i sl.), a koje su rasle u manjoj mjeri od cijena uključenih u obračun stope bazne inflacije, odnosno smanjene.

Ukupna inflacija, odnosno stopa rasta potrošačkih cijena u martu 2025. godine u odnosu na mart prethodne godine, iznosila je 2,6% (tzv. godišnji rast). Najveći pozitivan doprinos godišnjem rastu ukupne stope inflacije dao je rast cijena u kategoriji *stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva* (0,79 pp), koji je iznosio 5,5%. Zajedno s ovom kategorijom, cijene u kategoriji restorani i hoteli, sa doprinosom od 0,44 pp i rastom od 8,6% i u kategoriji zdravlje, sa doprinosom od 38 pp i rastom 10,0%, dale su najveći doprinos godišnjoj stopi inflacije u Crnoj Gori u martu, od ukupno 1,61 pp. Među zemljama regiona najveća godišnja stopa inflacije (mjerena rastom potrošačkih cijena, kao i u Crnoj Gori) u martu 2025. godine zabilježena je u Srbiji (4,4%), zatim Bosni i Hercegovini (3,2%), Sjevernoj Makedoniji (2,7%), Albaniji (2,1%).

Grafikon 1.9

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

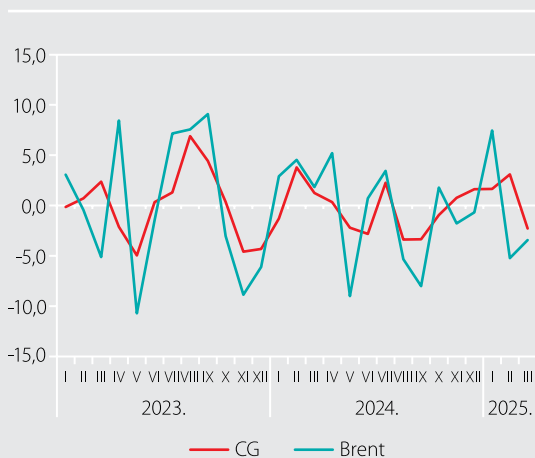
¹⁹ Izvor: 66. Sjednica Vlade Crne Gore, 30.01.2025. godine

²⁰ Bazna inflacija koristi se kao indikator trenda dugoročne ili buduće stope inflacije odnosno omogućava razlikovanje između privremenih cijenovnih šokova i dugoročne inflacije. Ukupna godišnja inflacija je pokazatelj prosječne promjene cijena svih proizvoda i usluga koje domaćinstva koriste u svrhu potrošnje. Opširnije u okviru metodologije. https://www.cbccg.me/slike_i_fajlovi/fajlovi/fajlovi/publikacije/radne_studije/obracun_bazicne_stope_inflacije.pdf

Boks 1.2 – Kretanje cijena nafte

Grafikon 1

Mjesečno kretanje cijene goriva i maziva u Crnoj Gori i cijene nafte OPEC-a*, u %

Izvor: MONSTAT i OPEC Montly Oil Market Reports
(*North Sea Dated)

Cijene goriva u Crnoj Gori generalno prate kretanje cijena nafte na međunarodnim tržištima, ali s vremenskim pomakom (grafikon 1.10). Cijene nafte u prvom kvartalu ove godine zabilježile su umjeren pad u odnosu na uporedni period prethodne godine. Cijena referentne korpe OPEC-a, u ovom periodu, u prosjeku je iznosila 76,73 USD/barel, što je za 6,23% manje u odnosu na prosječnu cijenu iz istog perioda prethodne godine. Prosječna cijena brenta u posmatranom periodu bila je 75,63 USD/barel, odnosno smanjena je za 9,09%. Silazni trend cijena nafte ubrzan je u martu (kada je zabilježena i najniža cijena od avgusta 2021. godine od 72,54 USD/barel) sa najavom SAD-a za nove carine za proizvode iz Meksika, Kanade i Kine, povećavajući zabrinutost za usporavanje globalnog ekonomskog rasta i tražnje za ovim energentom. Prema izvještaju iz juna 2025. godine²¹ Svjetska banka predviđa značajan pad prosječne cijene sirove nafte sa 80,7 USD/barel na 66 USD/barel tokom ove, dok za 2026. godinu predviđa dalji pad na prosječno 61 USD/barel.

Ukupna stopa inflacije zabilježena u EU, mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena²² iznosila je 2,5% u martu 2025. godine u odnosu na mart prethodne godine (tzv. godišnja stopa inflacije). Među zemljama članicama EU, najveća godišnja stopa inflacije evidentirana je u Rumuniji, 5,1%, a najniža u Francuskoj 0,9% (grafikon 1.10). U eurozoni, godišnja stopa inflacije iznosila je 2,2% (za 0,2 pp niža od godišnje inflacije iz decembra prethodne godine), a najveći doprinos od 1,56 pp i 0,57 pp ovoj stopi je dao godišnji rast cijena usluga od 3,5%, odnosno hrane, alkohola i duvana od 2,9%. Evropska centralna banka je u septembarskom izvještaju²³ prognozirala godišnju stopu inflacije u eurozoni od 2,1% u 2025. godini i 1,7% u 2026. godini. U odnosu na prethodne projekcije iz juna očekivana godišnja stopa inflacije je povećana je za po 0,1 pp za obje ove godine zbog pretpostavki viših cijena energenata, kao i odgođenih učinaka viših međunarodnih cijena prehrambenih roba, što će, kako se procjenjuje, više nadoknaditi aprecijaciju eura.

²¹ Svjetska banka - *Global Economic Prospects*, jun 2025. godine

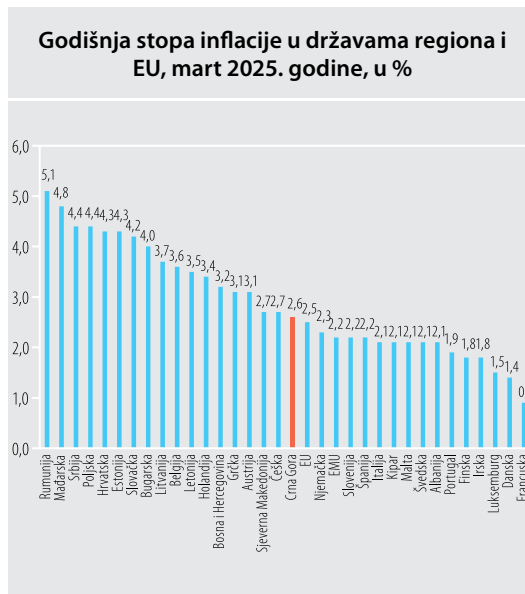
²² Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) je osnova za komparativna mjerenja inflacije u Evropi, kao i za procjenu stabilnosti monetarne vrijednosti u eurozoni. Svaka zemlja članica EU je obavezna da proizvodi HICP indeks. Glavna razlika između HICP i indeksa potrošačkih cijena, u kojima MONSTAT izražava kretanje inflacije u Crnoj Gori, sastoji se u tome što HICP uključuje potrošnju stranaca u zemlji (ali ne i imputiranu rentu), dok CPI bolje odražava stvarnu potrošnju crnogorskih domaćinstava (uključuje imputiranu rentu, ali ne i potrošnju stranaca). Imputirana renta predstavlja vrijednost koju bi domaćinstvo trebalo da plati kad bi iznajmljivalo stan u kojem živi.

²³ Izvor: ECB - *Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area*, jun 2025. godine

Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u martu tekuće godine u odnosu na decembar prethodne godine zabilježile su blagi pad od 0,1%. Pad cijena je evidentiran u sektoru vađenje ruda i kamena od 1,9%, dok su u sektoru prerađivačka industrija cijene porasle za 0,6%. U sektoru snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom cijene su u posmatranom periodu ostale nepromijenjene. Na godišnjem nivou cijene proizvođača industrijskih proizvoda u martu su zabilježile rast od 2,1%.

U oblasti unutrašnje trgovine, u periodu januar-mart 2025. godine, evidentiran je u poređenju s istim periodom prethodne godine, rast cijena kod trgovine na malo od 4,8%, izraženo u stalnim cijenama (6,9% u tekućim cijenama) kao rezultat rasta tražnje. U martu 2025. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, zabilježen je rast od 5,6% izraženo u stalnim cijenama (7,8% u tekućim cijenama).

Grafikon 1.10

Izvor: Nacionalni zavodi za statistiku (CPI zemalja regiona) i Eurostat (HICP zemalja EU)

1.4. Tržište rada

Pozitivni rezultati na tržištu rada nastavljeni su i tokom prvog kvartala 2025. godine. Zabilježen je rast broja zaposlenih i smanjenja stope registrovane nezaposlenosti, a ostvaren je i značajan rast zarada velikim dijelom kao rezultat primjene programa *Evropa sad 2* od oktobra 2024. godine (dio Fiskalne strategije Crne Gore za period 2024-2027, kojim je definisano povećanje minimalne zarade sa 450 na 600, odnosno 800 eura i smanjenje doprinosa zaposlenih za penzijsko osiguranje sa 15% na 10%).

Zaposlenost

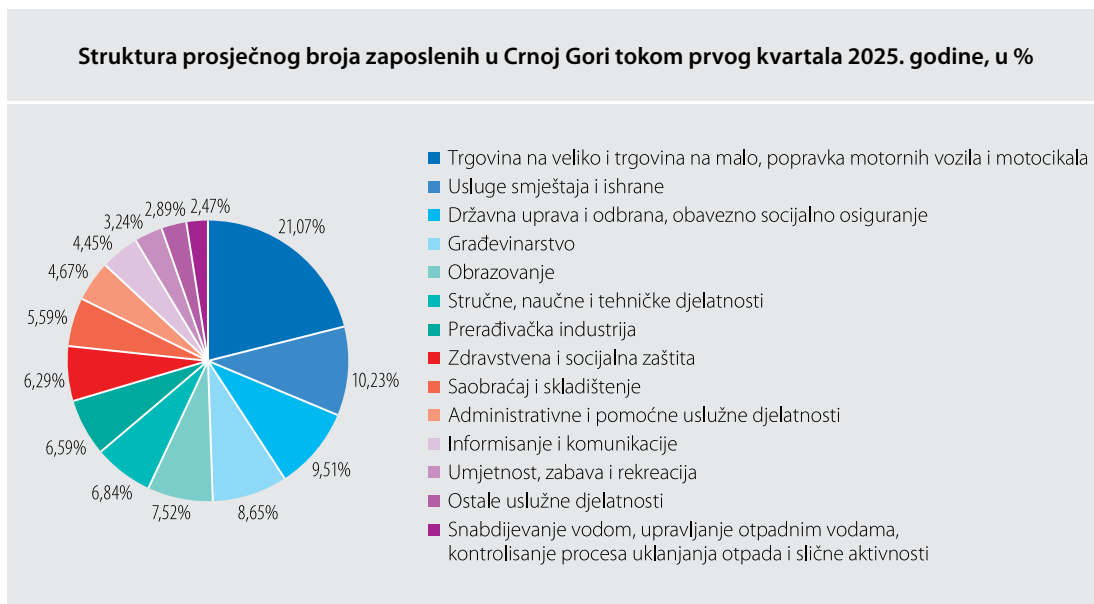
Prosječan broj zaposlenih u posmatranom periodu iznosio je 260.801, što predstavlja rast od 4,79% na godišnjem nivou. Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u većini sektora, s najvećim rastom u sektoru poslovanja sa nekretninama (11,81%) i građevinarstvu (11,38%). Najmanji rast zabilježen je u državnoj upravi i odbrani, obaveznom socijalnom osiguranju (0,31%) i zdravstvu i socijalnoj zaštiti (1,35%). Sektori informisanja i komunikacija te vađenja ruda i kamena zabilježili su blagi pad zaposlenosti od 2,45% odnosno 1,85%. Ukupan broj zaposlenih u martu tekuće godine iznosio je 262.737 ili za 4,63% više na godišnjem nivou.

Grafikon 1.11

Izvor: MONSTAT

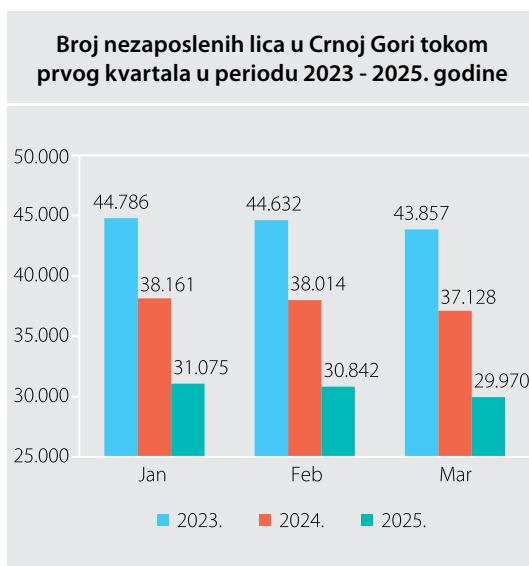
Grafikon 1.12

Izvor: MONSTAT

Posmatrajući strukturu zaposlenih (grafikon 1.12), uočava se da je u ovom periodu najviše zaposlenih bilo u sektoru trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala (19,74%), usluge smještaja i ishrane (9,58%), državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje (8,91%), građevinarstvo (8,10%), obrazovanje (7,05%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti (6,41%), prerađivačka industrija (6,17%) i zdravstvena i socijalna zaštita (5,90%).

Grafikon 1.13

Izvor: Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG) na kraju marta 2025. godine bilo je 29,970 nezaposlenih lica, što je za 19,28% niže nego u istom mjesecu prethodne godine (grafikon 1.13). To je ujedno i najniži broj nezaposlenih lica od oktobra 2012. godine. Broj registrovanih nezaposlenih lica tokom prvog kvartala tekuće godine u prosjeku je iznosio 30.629 što je za 18,90% manje na godišnjem nivou.

U cilju povećanja zaposlenosti sproveden je tri-naesti ciklus Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem 2024/2025, preko kojeg je 2.284 visokoškolaca, bez radnog iskustva sa evidencije nezaposlenih, dobilo mogućnost da kod prijavljenih poslodavaca od 15. januara stiče dodatna znanja i vještine.²⁴ Programom rada ZZZCG za 2025. godinu, koji je usvojen u februaru, planirano je sprovođenje mjera i programa za najmanje 1.127 neza-

²⁴ <https://www.gov.me/dokumenta/c6a70c10-aabe-4e52-951e-51d5d4b101dd>

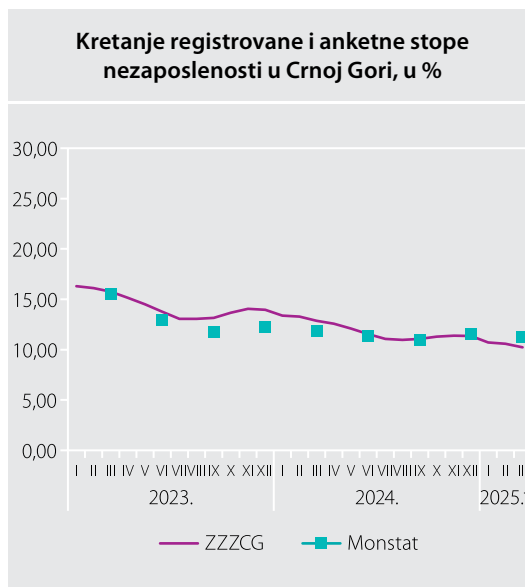
poslenih lica, posebno kategorija mladih lica, lica nedovoljnog i neodgovarajućeg obrazovanja, žena, pripadnika RE populacije, korisnika materijalnog obezbjeđenja, lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci i drugih nezaposlenih lica u nepovoljnom položaju na tržištu rada²⁵.

Tokom godine biće realizovana i pilot faza Programa “Garancije za mlade” u tri opštine (Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj), koji je dio Plana implementacije programa „Garancija za mlade“ 2024-2026 koji je Vlada Crne Gore usvojila sredinom jula prethodne godine. Program se primjenjuje u državama članicama Evropske unije od 2013. godine, a nastao je kao oblik podrške mladima čiji je položaj znatno pogoršan na tržištu rada, kao posljedica finansijske krize iz 2008. godine. Glavni princip programa je da svaka mlada osoba u roku od četiri mjeseca nakon što napusti obrazovanje ili osposobljavanje ili postane nezaposleno lice, dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo, dalje usavršavanje ili nastavak obrazovanja.

Sa ciljem smanjenja nezaposlenosti i unapređenja efikasnosti tržišta rada krajem januara potpisan je Sporazum o saradnji između Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Zavoda za zapošljavanje i Unije poslodavaca Crne Gore.²⁶ Ovim sporazumom jača se veza između poslodavaca i nezaposlenih, stvaraju se povoljniji uslovi za zapošljavanje i povećava konkurentnost radne snage. Predviđena je efikasna razmjena informacija i analiza o potrebama tržišta rada, organizacija sajмова zapošljavanja, promocija cjeloživotnog obrazovanja i razvoj novih online platformi za povezivanje nezaposlenih sa poslodavcima.

Registrovana stopa nezaposlenosti, prema podacima ZZZCG, u martu 2025. godine iznosila je 10,24%²⁷ i manja je za 2,64 pp u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Drugu stopu nezaposlenosti objavljuje MONSTAT na kvartalnom nivou, a na osnovu Ankete o radnoj snazi koja je usaglašena sa preporukama Eurostat-a. Kretanje ove dvije stope prikazano je na grafikonu 1.14, a više o metodologijama obračuna obje stope može se naći na linku sadržanom u fusnoti²⁸.

Grafikon 1.14

Izvor: MONSTAT i ZZZCG

* Od 2025. godine u Anketi o radnoj snazi, okvir za uzorak je Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine pa podaci od Q1 2025. godine nisu uporedivi sa podacima prethodnih perioda³⁰

²⁵ Više na linku: <https://zzzcg.me/me/aktuelno/1116-saopštenje-za-javnost-upravnog-odbora-zzzcg-usvojen-plan-rada-za-2025-pristup-uslugama-za-sve-nezaposlene-bez-razlike>

²⁶ <https://www.zzzcg.me/me/aktuelno/1110-potpisan-sporazum-korak-ka-smanjenju-nezaposlenosti-i-jacanju-konkurentnosti-radne-snage>

²⁷ Registrovanu stopu nezaposlenosti izračunava ZZZCG i predstavlja odnos broja registrovanih nezaposlenih lica sa evidencije ZZZCG u datom mjesecu i aktivnog stanovništva (zaposleni+nezaposleni) prema Popisu stanovništva.

²⁸ Priručnik o načinu utvrđivanja anketne i registrovane stope nezaposlenosti [http://monstat.org/userfiles/file/zarade/Pri-rucnik%20nezaposlenosti%20u%20CG_20_3_2015%20\(1\).pdf](http://monstat.org/userfiles/file/zarade/Pri-rucnik%20nezaposlenosti%20u%20CG_20_3_2015%20(1).pdf)

²⁹ Kako bi se osigurala vremenska serija uporedivih podataka u skladu sa zahtjevima Eurostat-a, MONSTAT planira reviziju podataka od prvog kvartala 2021. godine. Izvor: MONSTAT, jun 2025. godine

U aprilu tekuće godine registrovana stopa nezaposlenosti u Crnoj Gori iznosila je 9,91%, što predstavlja najniži nivo od kako postoji evidencija ZZZ Crne Gore i prvi put jednocifrenu stopu nezaposlenosti u istoriji države³⁰.

Zarade

U prvom kvartalu 2025. godine, prema podacima MONSTAT-a, prosječna bruto zarada u Crnoj Gori iznosila je 1.196 eura, dok je prosječna zarada bez poreza i doprinosa iznosila 1.003 eura, i u odnosu na uporedni period prethodne godine porasle su za 16,46%, odnosno 22,02%. Ovaj rast je podstaknut programom “Evropa sad 2”, kojim su od 1. oktobra prethodne godine povećane minimalne zarade sa 450 na 600, odnosno 800 eura i smanjeni doprinosi zaposlenih za penzijsko osiguranje sa 15% na 10%.

Tabela 1.4

Prosječna zarada bez poreza i doprinosa po sektorima u Crnoj Gori, u eurima			
	Zarade bez poreza i doprinosa		Indeks
	Ø I – III 2024.	Ø I – III 2025.	Ø I – III 2025. Ø I – III 2024.
UKUPNO	822	1.003	122,02
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	756	893	118,12
Vađenje ruda i kamena	1.045	1.166	111,58
Prerađivačka industrija	664	859	129,37
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	1.192	1.430	119,97
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama	741	896	120,92
Građevinarstvo	759	968	127,54
Trgovina na veliko i trgovina na malo, opravka motornih vozila i motocikala	698	913	130,80
Saobraćaj i skladištenje	777	984	126,64
Usluge smještaja i ishrane	764	987	129,19
Informisanje i komunikacije	1.052	1.321	125,57
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.295	1.645	127,03
Poslovanje sa nekretninama	985	1.428	144,97
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	774	991	128,04
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	657	842	128,16
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	928	1.036	111,64
Obrazovanje	807	951	117,84
Zdravstvena i socijalna zaštita	903	1.016	112,51
Umjetnost, zabava i rekreacija	745	912	122,42
Ostale uslužne djelatnosti	737	903	122,52

Izvor: MONSTAT

Najveće zarade bez poreza i doprinosa zabilježene su u sektoru finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.645 eura) i u sektoru snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (1.430 eura), dok najmanju zaradu bilježe zaposleni u sektoru administrativne i pomoćne uslužne dje-

³⁰ <https://www.zzzcg.me/me/aktuelno/1148-jednocifrena-stop-a-nezaposlenosti-istorijski-rezultat-na-trzistu-rada-crne-gore>

latnosti (842 eura) i u sektoru prerađivačke industrije (859 eura) (tabela 1.4). Rast zarada bez poreza i doprinosa zabilježen je u svim sektorima. Najveći rast ostvaren je u sektoru *poslovanje sa nekretnima* od 44,97%, zatim *trgovina na veliko i trgovina na malo, opravka motornih vozila i motocikala* 30,80%, *prerađivačka industrija* 29,37%, *usluge smještaja i ishrane* 29,19%, dok je najmanji rast zarada zabilježen je u sektoru *vađenje ruda i kamena* 11,58%.

Boks 1.3 – Visina prosječne zarade u državama bivše Jugoslavije u martu 2025. godine

Podaci o prosječnim zaradama u martu 2025. godine pokazuju značajne razlike po pojedinim državama bivše Jugoslavije. Zarade bez poreza i doprinosa u svim posmatranim državama, Sloveniji, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Makedoniji, bilježe rast u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Najveći nominalni rast neto zarada na godišnjem nivou bilježi Crna Gora sa rastom od 21,6%, zatim Bosna i Hercegovina 13,4%, Srbija 11,5%, Sjeverna Makedonija 10,5%, zatim Hrvatska sa rastom od 9,2% i Slovenija 6,8%. Slovenija je po neto iznosu prosječne zarade i dalje na prvom mjestu, nakon nje slijedi Hrvatska, dok je Crna Gora po prosjeku neto zarade ispred Srbije, Bosne i Hercegovine i Sjeverne Makedonije.

Tabela 1

Prosječne zarade u državama bivše Jugoslavije u martu 2025. godine, u eurima

Država	Bruto zarade	Neto zarade
Slovenija	2.497	1.581
Hrvatska	2.014	1.448
Crna Gora	1.195	1.003
Srbija	1.269	922
Bosna i Hercegovina	1.216	784
Sjeverna Makedonija	1.091	727

Izvor: zavodi za statistiku i centralne banke navedenih zemalja